

lesti lumine perfusus admonuit, dum sic iunxit: Non litigiosum, non cupidum. satis indicans illud se præcipue damnare litigium, quod solet cupiditas excitare. Vnde Concilij tertij Tolctani Cap. 20. feruida illa monitio: Ne videamus in Ecclesia Dei exactores potius quam Pontifices nominari. Sic Concilium, & habetur Cap. Quia agnouimus 10. q. 3. Quibus addendum, etiam si Prælati, quidquid hac in parte expetunt, concedatur; quia sic ius ipsius videtur indulgere; iuxta ipsius tamen Iuris dispositionem, si diuites sint, vel aliàs habeant ex fructibus dignitatis congruam sustentationem, id quod ex quartâ accipiunt, debere in Ecclesiæ beneficium expendere. Sic habetur in Cap. Placuit, citatâ quæst. 3. in quo ex Concilio Bracharensi secundo Cap. 2. ita scribitur: Placuit ut nullus Episcoporum per suam diocesim præter honorem Cathedrae suæ, id est, duos solidos, aliud aliquid per Ecclesiæ tollat: neque tertiam partem ex quacumque oblatione populi Ecclesijs Parochialibus factâ sibi usurpet; sed Ecclesijs reparatiōi seruetur, & singulis annis Episcopo ratio fiat: nâ si tertiam partem illâ Episcopus tollat, lumen & sartatectâ abulerit Ecclesiæ. Hæc ibi. Quibus similia extant in Cap. Priscis, & in Cap. Vnio, sic ex Conc. Toletano subditur: Vnio nostræ Congregationis decretis atque institutis, ut tertias, quas antiqui Canonēs de Parochijs suis habere Episcopi consueverunt, si eas exigendas crediderint, ab ipsis Episcopis diruta Ecclesijs reparentur, &c.

Circa oblationes Resolutio postrema.

Affertio II. **D**ico vndecimò & vltimò. Id quod dictum est de quarta funerali, non est ab oblationes, quæ causâ mortis non fiunt, extendendum. Id probò ex Cap. Conquerente, de Officio Ordinarij, vbi Honorius III. iura Episcopalia determinans, & ea, quæ in contributionibus consistunt, definiens, sic ait: Synodarus, seu Cathedralis nomine duos solidos Quarta decimationum, & mortuorum, visitationem quoque annuam. Sic ibi. Quibus Pontifex obligationem illam sustulit, quæ à Gelasio Papa erat imposta circa oblationes, de quo in Cap. Nec numerus 10. q. 3. & in Cap. Eleutherius 18. quæst. 2. dum statuit vt circa hoc seruetur pactio & consuetudo, quoad quotam scilicet, & vt illa designetur ex conuentione aut consuetudine, nihil certum haberi potest: & vt sublatam non velimus, sed in suo robore persistentem, illa certè moderationem habet singularem, dum sic ibi Pontifex: Nec illa pars oblationum omnium generaliter intelligenda est, sed vel annuariae Dedications, vel quorundam etiam solemnium dierum: prout inter Episcopum & sacerdotem tempore Dedications conuenit. Hæc ille. Iuxta quæ, vbi nihil est in Dedications conuentum, ei visus Episcopus renuntiasse. Quod si successores sibi non potuisse incommodare contenderint, constituant dies, sed cum moderatione prædictâ, inde, quod obuenerit, habituri.

Recensetur nonnulla, ex quibus solui debet, ex Cap. Cum inter vos. **Q**uartam in Ecclesia beneficium debent expendere. **C**ap. Placuit 10. q. 3. **C**ap. Vnio ibid. **A**ffertio II. circa oblationes. **C**ap. Conquerente, de Officio Ordinarij. **S**pecialis Gelasij Constitutio circa illas.

tur, & lampades cum oleo, quæ prædictâ Capelle (S. Hilarij) ab aliquibus offeruntur, vel quæ dantur nuntio, qui ad recipienda taxa per præfatâ Capellâ Parochiam destinatur. Non inquam obstat, quia ibi plus quàm quadragenaria consuetudo inualuerat, ad quam Pontifex respectum habuit, vt ostendimus numer. 32. & 33. Neque nos vim negamus consuetudinis rationabilis, & legitime præscripre, si conditiones eas habeat, de quibus numer. 24. & seqq. Concilium etiam Limense tertium Act. 4. Cap. 20. Quartam Oblationum soluendam statuit: sed non vtget contra dicta, cum id velit tantummodo solui, quod iuxta Iuris dispositionem debetur, & modo, quem sacri Canonēs statuunt, quæ sunt illius verba. Facit pro Assertionē Miorenensis Episcopus Zerola in Praxi, verb. Legatum num. 3. vbi sic concludit: Quarta Parochialis non debetur nisi de his, quæ obuenerint ratione funeris, & de legatis omnibus factis Ecclesijs apud quam desunctus elegit sepulturam. Hæc ille. Sicut ergo Ecclesiæ non debetur, cui magis est Parochus obstrictus, ita neque Episcopo. Vnde iuxta Iuris Canonici dispositionem, Parocho intestato decedenti non succedit Episcopus, sed Ecclesijs, cuius habuerat administrationem. Cap. Dilectus, de Success. ab intestato. Concilium etiam Tridentinum, vbi Quartam meminit, solum funeralis ficit mentionem, vt videri specialiter potest Sessio 25. Cap. 13. de Reformat. Quomodo autem oblationes debeantur Episcopo celebranti in quacumque Parochiâ, non autem in loco exempto, nisi ex vrbannitate, videri potest apud Barbosam Allegat. 80. numer. 11. & seqq. & hæc pro quarta à Parochis debita sit satis arguisse, non Hispanorum tantum, sed Indorum etiam applicanda, ad quos operæ pretium est vt iam tandem transeamus.

CAPVT II.

Circa Indorum Parochos nonnulla percurruntur.

Longiore pro illis non ateximus discussionem, quia in superioribus est præmissa, vnde satis erit, quæ sunt dicta, nonnullis additis, reficere. Pro illis ergo **D**ico primò. Futuri Indorum Parochi Indicæ linguae debent habere peritiam, & eâ destituti grauius peccant, dum tale munus assument, sicut qui illos approbant, præsentant, aut Canonice instituunt. Videantur circa hoc dicta Cap. præced. §. 1. & Titulo 13. numer. 67. Circa quod his diebus grauis concertatio extitit. Cùm enim Capitulum Ecclesiæ Tuxillensis, Sede vacante, tres à se probatos ad Prorogem, Patronatum Regij exercerentem, vt iuxta morem eorum vnũ eligeret pro Indicâ Parochiâ remisisset; & non contemnendis relationibus illos peritiam linguæ sufficientem non habere renuntiatum Prorogæ fuisset; vt minis legitima nominatio ad prædictum est Capitulum reuoluta, vt rem attentius & legaliùs expediret. Pro quo cum competens temporis spatium suo arbitrio designasset, nouo facto examine, idem sunt nominati, & ad Prorogem nominatio destinata. Sed frustra: nam relatione aliquorum de insufficienti præfatâ, non est ad præsentationem progressus factus, sed notificatum illis vt comparerent coram Prorege ipso examine subituri. Sic factum, & iudicium Capituli præsentatione ipsâ comprobatur. Quod cum in oppositione aliâ similiter factum esset, iudicium Capituli minis est legitimum deprehensum, & nominatus ante alios inuentus est minis habens, sicut & secundum locum tenens, & solus postremus præter communem expectationem, Beneficiũ est ob peritiam linguæ, & alia congrua morum & doctrinæ ornamenta consecutus. Quod cum sic factum sit, & zelus debuert sic agentis commendari, an tamen secundum scientiã fuerit, dubitarunt multi, alij apertius inficiant. Vnde enim Patrono potestas talis, cuius solæ partes in præsentatione sunt positæ, cum examine, & alia conlequentia, ad ius Prælati spectent, & negotiũ merè spirituale sit, cui nequit nisi violatis legibus laica se potestas immiscere? Cùm ex vi iuris patronatus, non concessio, sed præsentatio pertineat ad Patronum: quæ sunt verba Gregorij Noni in Cap. Transmissa, de iure patronatus, vbi Glossa sic ait: nota ergo vim & potestatem, quam habet Patronus Solum præsentationem; vnde nil aliud sibi vendicare debet. Sic illa. Et est hæc communissima doctrina Iuris auctoritate firmata, de quâ nequit dubitari. Si præterea addamus quæ Concilium Tridentinum Sessio 24. Cap. 18. de Reformat. circa examen eorum qui ad Parochiales Ecclesias sunt assumendi, disponit: debent enim esse in eo examinatores Synodales, qui cum Episcopo, aut eo impedito, cum ipsius Vicario concurrant. Quæ & obseruanda exactissimè in prouisionibus Indiarum Regio edicto cauetur, cuius tenorem adducit Dom. Solorzano Tomo 2. Lib. 3. Cap. 15. numer. 14. & in Politica pag. 624. Videnda etiam Cardinalium declaratio infra numer. 8. per quam omne aliud examen remouetur, etiam si illud cum iudicium dicatur haberi ex immemoriali consuetudine. Et quid ad hæc Patronus, & ab eodem Examinatores designari, nec pro linguæ peritia tantum, sed etiam pro doctrinâ?

Sed non esse generalem decisionem ostenditur.

Concil. Lim. 3.

Zerola.

Non approbatur factum.

Cap. Trasmilla, de iure patr. Glossa. Patroni potestas circa solum præsentationem.

Minimè ad Examinatores.

Ex ordinario presentandi modo roboratur.

Congregatio Cardinalium.

latio sit illis concessa, non debent circa examen partem vllam sibi vendicare: cum tamen Prælati Ecclesiastici sint, & videatur Iuri & rationi consentaneum vt collaturus Beneficiũ, per examen agnoscat illo esse dignum eum, cui est ab ipso conferendum. Quid ergo de Patrono laico est æquum censeamus, qui & ob statum, & Pontificiam indulgentiam, minori est præditus facultate? **Q**uartam in Ecclesia beneficium debent expendere. **C**ap. Placuit 10. q. 3. **C**ap. Vnio ibid. **A**ffertio II. circa oblationes. **C**ap. Conquerente, de Officio Ordinarij. **S**pecialis Gelasij Constitutio circa illas.

latio sit illis concessa, non debent circa examen partem vllam sibi vendicare: cum tamen Prælati Ecclesiastici sint, & videatur Iuri & rationi consentaneum vt collaturus Beneficiũ, per examen agnoscat illo esse dignum eum, cui est ab ipso conferendum. Quid ergo de Patrono laico est æquum censeamus, qui & ob statum, & Pontificiam indulgentiam, minori est præditus facultate?

Quartam in Ecclesia beneficium debent expendere. **C**ap. Placuit 10. q. 3. **C**ap. Vnio ibid. **A**ffertio II. circa oblationes. **C**ap. Conquerente, de Officio Ordinarij. **S**pecialis Gelasij Constitutio circa illas. **D**ico vndecimò & vltimò. Id quod dictum est de quarta funerali, non est ab oblationes, quæ causâ mortis non fiunt, extendendum. Id probò ex Cap. Conquerente, de Officio Ordinarij, vbi Honorius III. iura Episcopalia determinans, & ea, quæ in contributionibus consistunt, definiens, sic ait: Synodarus, seu Cathedralis nomine duos solidos Quarta decimationum, & mortuorum, visitationem quoque annuam. Sic ibi. Quibus Pontifex obligationem illam sustulit, quæ à Gelasio Papa erat imposta circa oblationes, de quo in Cap. Nec numerus 10. q. 3. & in Cap. Eleutherius 18. quæst. 2. dum statuit vt circa hoc seruetur pactio & consuetudo, quoad quotam scilicet, & vt illa designetur ex conuentione aut consuetudine, nihil certum haberi potest: & vt sublatam non velimus, sed in suo robore persistentem, illa certè moderationem habet singularem, dum sic ibi Pontifex: Nec illa pars oblationum omnium generaliter intelligenda est, sed vel annuariae Dedications, vel quorundam etiam solemnium dierum: prout inter Episcopum & sacerdotem tempore Dedications conuenit. Hæc ille. Iuxta quæ, vbi nihil est in Dedications conuentum, ei visus Episcopus renuntiasse. Quod si successores sibi non potuisse incommodare contenderint, constituant dies, sed cum moderatione prædictâ, inde, quod obuenerit, habituri.

Recensetur nonnulla, ex quibus solui debet, ex Cap. Cum inter vos. **Q**uartam in Ecclesia beneficium debent expendere. **C**ap. Placuit 10. q. 3. **C**ap. Vnio ibid. **A**ffertio II. circa oblationes. **C**ap. Conquerente, de Officio Ordinarij. **S**pecialis Gelasij Constitutio circa illas.

Viget ex eo quod Ordinarij iudicio standum sit.

Cap. Nisi essent de Præbendis.

Nota de doctrina pro repetitione examinationis cuiusdam.

Barbosa.

Exemplar circa idem non bonè allegari.